

Tid til andre

Mød 94-årige Ellen Rorhdahl, der gerne fortsætter det frivillige arbejde – hvis helbredet tillader det.

11-14

Optimale elevforløb

Pædagogiske vejledere Hanne Parvang og Jette Olsen er garanter for, at elevuddannelsen er af bedste kvalitet

19-21

SOSU-fag – mandefag?

Netværk for mænd på uddannelser og arbejdspladser kan gøre social- og sundhedsområdet attraktivt for mænd.

24-25

INDHOLD infoa nr. 8–09

- 4 Reglerne for jul og nytår
- 5–9 Arbejdstilsynet siger stop
Fredag er mavepine
- 11–14 94 år og frivillig for livet
- 19–21 Det bedste er at hjælpe
dem på vej
- 24–25 Rollemodeller og mande-
snak
- 26–29 Tungediagnose og hønse-
kødssuppe

I hvert nummer

- 9–10 Kort Nyt
- 15–18 Opslagstavlen
- 22–23 Kort Nyt
- 30–31 Kort Nyt
- 32 Månedens Kollega

Generalforsamlingen

Du kan læse om generalforsamlingen, der blev afholdt torsdag den 24. november, i næste nummer af infoa.

Dette nummer af infoa blev trykt før generalforsamlingen blev afholdt. Næste nummer – infoa nr. 1-2010 – udkommer mandag den 4. januar 2010.

infoa

Udgives af **FOA – Fag og Arbejde**
Social- og Sundhedsafdelingen

Ansvarshavende: Palle Nielsen, formand
Redaktør: Lise Lotte Blicher Bendtsen, DJ
E-mail: llbb@foa.dk – Tlf. 4697 2182

FOTO: FINN SVENSSON

Indlæg til infoa nr. 1/2010 skal være redaktionen i hænde senest mandag den 30. november 2009.

Annoncdeadline infoa nr. 1/2010: mandag den 7. december.
infoa nr. 1/2010 udkommer mandag den 4. januar 2010.

Alle annonceforespørgsler skal rettes til journalist Lise Lotte Blicher Bendtsen. Tlf. 4697 2182. E-mail: llbb@foa.dk

Layout: Karen Hedegaard, DJ
Tryk: Scanprint

Oplag: 18.200
ISSN 1398-7011

Sygt arbejdsmiljø

Store arbejdsmængder og for lidt tid presser personalet på de psykiatriske centre i Region Hovedstaden.

5-9

Uge 44 – sundhedsuge

Personalets velvære var sat i centrum på Gammel Kloster.

26-29

Indflydelse hele året

LEDER

AF PALLE NIELSEN,
FORMAND FOR FOA SOCIAL- OG SUNDHEDSAFDELINGEN

Julen står for døren, og tankerne begynder at koncentrere sig om familien og ikke mindst børnene. For mange startede julen med fagforeningens juletræsarrangement den 21. november.

Men inden vi går ind i den søde juletid, så har demokratiet været på dagsordenen den sidste måneds tid. Mange brugte deres demokratiske ret til at stemme ved kommunal- og regionsvalget den 17. november. Og mere end 350 af jer medlemmer var tilmeldt fagforeningens generalforsamling den 24. november, hvor I havde mulighed for at bruge jeres demokratiske ret til at være med til at vælge faglige aktive til poster i fagforeningen.

Jeres demokratiske ret kommer dog ikke alene til udtryk på den helt centrale generalforsamling. I fagforeningen kommer den også til udtryk i vores demokratiløfte. Et løfte, der skal sikre dig og dine kollegaers ret til at blive hørt, orienteret, inddraget og til at beslutte om egne forhold.

Det handler om dig som individ og om kollektivet – altså dig og dine kollegaer på arbejdspladsen.

Hvordan fungerer et sådant løfte så i praksis? Jeg er sikker på, at mange oplever, at det fungerer i den daglige sagsbehandling, når medlemmer udsættes for arbejdsskader, opsigelser m.m. Men vi skal have det tydeliggjort meget mere. Tillidsrepræsentanterne og bestyrelsen har her i efteråret arbejdet seriøst med løftet, og jeg forventer, at vi i den nærmeste fremtid vil lave en folder, der beskriver, hvordan demokratiløftet skal fungere i hverdagen.

Mit ønske er, at du og dine kollegaer i stigende grad involveres i beslutningsprocesserne i fagforeningen.

På bestyrelsens vegne vil jeg ønske dig og din familie en rigtig glædelig jul.

FOA
FAGOGARBEJDE

Social- og Sundhedsafdelingen
Godthåbsvej 15
2000 Frederiksberg

Telefon 4697 2222
Fax faglig afdeling 4697 2140
E-mail faglig afdeling sosu@foa.dk
Fax a-kassen 4697 2211

Hjemmeside www.foa.dk/sosu

Åbningstider:

Faglig afdeling og a-kasse har åbent:

Mandag	9.00 – 13.00
Tirsdag	9.00 – 13.00
Onsdag	14.00 – 17.00
Torsdag	9.00 – 13.00
Fredag	9.00 – 13.00

Aftal tid til personlig samtale på tlf.: 4697 2222

Derudover har Receptionen og Kvikken åbent:

Mandag, tirsdag og torsdag kl. 13.00–15.00 for personlig henvendelse. Her kan du bestille tid til sagsbehandling samt få løst lettere administrative problemer.

Reglerne for jul og nytår

AF KONSULENT JENNI BASTIANSEN,
FOA SOCIAL- OG SUNDHEDSAFDELINGEN

Juleaften falder i år på en torsdag, og der er tre hverdage mellem jul og nytår.

Kommunernes Landsforening

Juleaftensdag ligestilles med en helligdag fra dagarbejdets begyndelse. For nattevagter er dagen derfor ikke en helligdag.

Dagene den 25. og 26. december og 1. januar er helligdage hele døgnet.

Nytårsaftensdag er en normal arbejdsdag, dog betales der aftentillæg fra klokken 16.00.

Hvis du er på arbejde i helligdage, skal der betales et tillæg på 50 procent for alle timer.

Derudover skal der ske nedskrivning af arbejdstiden, såfremt der ikke er indgået lokale aftaler som tillæg til overenskomsten på dette område.

Danske Regioner

Juleaftensdag ligestilles med en helligdag fra dagarbejdets begyndelse. For nattevagter er dagen derfor ikke en helligdag.

Dagene den 25. og 26. december og 1. januar er helligdage hele døgnet.

Nytårsaftensdag har personalet i størst mulig omfang ret til frihed, uden at normaltjenesten omlægges i tiden fra klokken 12.00 til klokken 24.00. Personale, der må udføre effektiv tjeneste i ovennævnte tidsrum, honoreres efter bestemmelserne, der gælder for tjeneste på søndage. Normaltjeneste, udført i ovennævnte tidsrum, giver ikke ret til erstatningsfrihed.

Lokale aftaler

Er du i tvivl, om der er lokale aftaler på din arbejdsplads, kan du kontakte den lokale tillidsrepræsentant for at høre, om der er særlige regler for jeres arbejdsplads.

En helligdag giver

Nedskrivningen skal beregnes alt efter, hvor mange timer der arbejdes pr. uge.

Brøken: Timetal : 5 arbejdsdage = nedskrivningsværdien

Eksempel: 28 timer : 5 dage = 5,6 timers nedskrivning for én medarbejder, der arbejder 28 timer pr. uge.

God jul og godt nytår!

Sagt!

” Flekslån er udtryk for den danske model i fineste form. Jeg nupper gevinsten, samfundet tager ansvaret.

– Nyhedschef
Anders Krab-Johansen,
dagbladet Politiken

” Man kan godt have en høj arbejdsmoral, selv om man springer over, hvor gærdet er lavest. Det er kun sportsfolk og andre idioter, der med vilje springer over, hvor det er højest.

– Jesper Klein,
skuepiller, forfatter m.m.

” Det formindsker min velfærd, hvis jeg skal tage bad i kortere tid eller presses til at køre i en bil, jeg ikke har lyst til at køre i.

– Bjørn Lomborg,
adjunkt professor ved
Copenhagen Business
School.

” Mellem venner er der ikke behov for retfærdighed.

– Aristoteles,
græsk filosof 384–322 f.Kr.

Arbejdstilsynet siger **stop**

Stor arbejdsmængde og tidspres for plejepersonalet på psykiatriske centre i regionen får Arbejdstilsynet til at gribe ind. Personalet er presset, og de frygter at begå fejl i hverdagen

Regionens psykiatri i tal

Behandlingspsykiatrien i Region Hovedstaden består af 13 psykiatriske centre og tre børne- og ungdomspsykiatriske centre. Behandlingspsykiatrien udgør sammen med socialpsykiatrien Region Hovedstadens Psykiatri, der har omkring 5.000 medarbejdere. Hvert år behandler regionens psykiatri 37.500 patienter, og der er årligt 347.500 besøg i regionens ambulante tilbud. Region Hovedstadens Psykiatri har et årligt budget på omkring 2,8 milliarder kroner.

SYGT ARBEJDSMILJØ

AF ERIK KRISTENSEN
FOTO: SONJA ISKOV

Frustrerede kollegaer, afmagt, følelsen af at de ikke gør arbejdet godt nok og kollegaer, der bryder grædende sammen, når presset bliver for stort. Det er hverdagen, fortæller Helle Søndergaard, der er fællestillidsrepræsentant for kollegaerne på Psykiatrisk Center Glostrup og fire andre psykiatriske centre samt tre sociale tilbud.

Antallet af sengepladser i behandlingspsykiatrien er skåret ned med en tredjedel siden årtusindskiftet. Det har medført overbelægning, øget ar-

bejdspres, utryghed og frygt for at begå fejl.

– Regionen har skåret ressourcerne helt ind til benet. Det medfører stress og nedslidning, siger Helle Søndergaard, der har arbejdet i Psykiatrisk Center Glostrup i ti år.

– Forholdene for personalet er i dag markant dårligere, end da jeg begyndte i psykiatrien, forklarer fællestillidsrepræsentanten.

Vikarer uden erfaring

Oven i den permanente overbelægning og underbemanding har man også fået et vikarproblem, fordi regionen har startet sit eget vikarcenter første juli i år.

Arbejdstilsynet siger stop...

– Det fungerer simpelthen ikke. Blandt andet får vi mange vikarer, der ikke har erfaring fra psykiatrien. Nogle er endda bange for at være her, og det går ud over vores tryghed og sikkerhed, påpeger Helle Søndergaard.

» **Arbejdstilsynet vurderer derfor samlet, at arbejdet med pleje af psykiatriske patienter på sengeafsnittene på Psykiatrisk Center Glostrup udsætter medarbejderne for en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Utilstrækkelig forebyggelse af stor arbejdsmængde og tidspres forøger medarbejdernes risiko for at få stress og stressrelaterede sygdomme som for eksempel angst, depression og hjertesygdomme.**

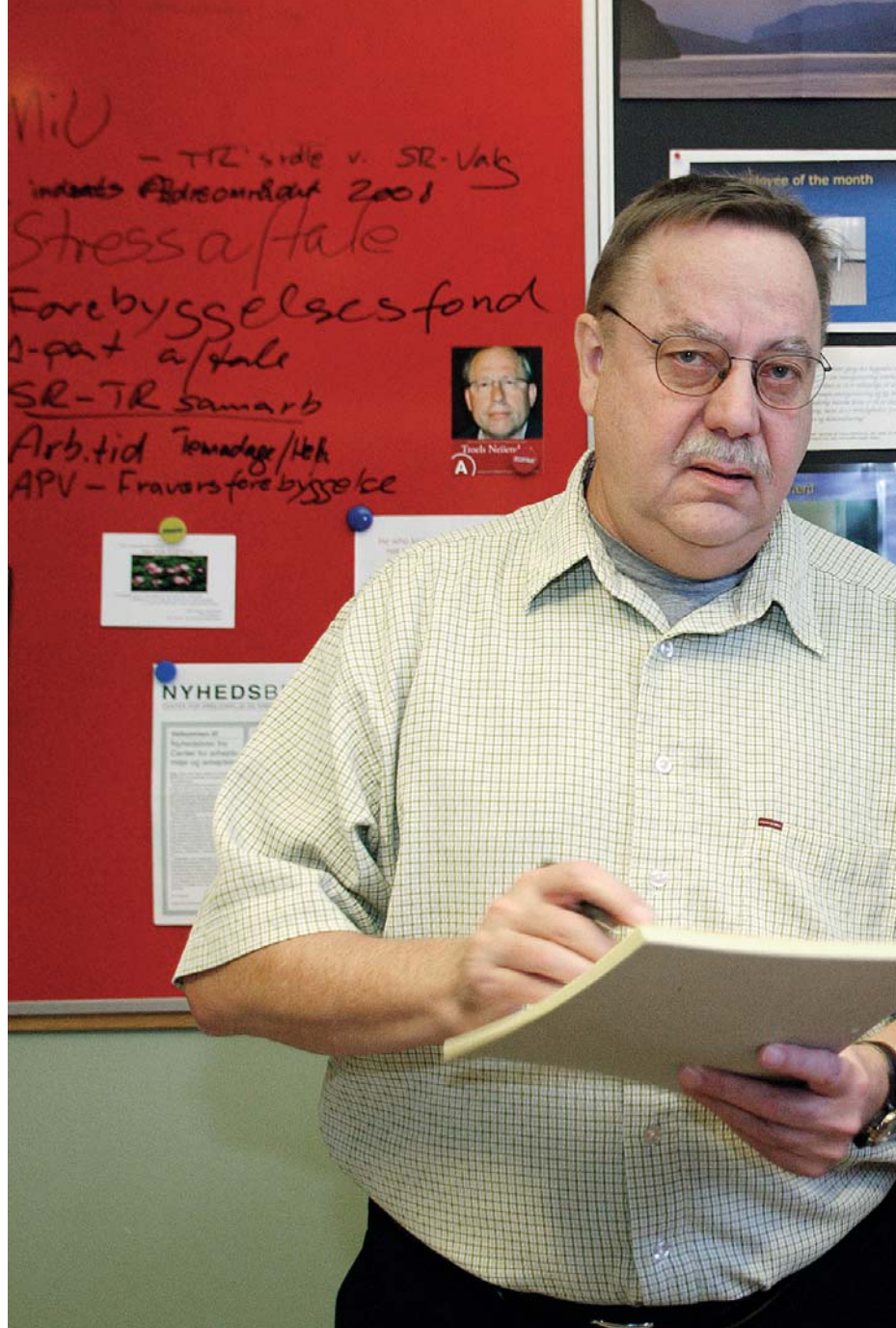
– Kilde: Arbejdstilsynet om det psykiske arbejdsmiljø på Psykiatrisk Center Glostrup.

Kravene til dokumentation og papirarbejde er steget markant. Hver medarbejder bruger halvdelen time dagligt til dokumentation. Et arbejde der tilmed udføres under vanskelige forhold i et uroligt lokale med vinduer til begge sider, som medarbejderne derfor kalder fugleburet.

– Tiden til patienterne er svundet ind. Man tænker: Har jeg gjort det godt nok? Har jeg haft så travlt, at jeg har lavet fejl? Vi ved, at der bliver begået flere fejl på grund af det opskruede tempo. Blandt andet manglende registrering af medicinering, forklarer Helle Søndergaard.

Underbemanding og travlhed går også ud over sikkerheden.

– Ofte er vi nødt til at sige: Lige et øjeblik ... Men det kan være nok til at udløse både trusler og vold, når en patient har det dårligt og føler sig ladt i stikken, siger Helle Søndergaard, der fortæller, at ledelsen har fulgt op på Arbejdstilsynets afgørelse med en handlingsplan.

» **Tidspreset går også ud over patienterne, der får en utilstrækkelig behandling, og risikoen for at vigtige signaler hos patienterne overses er forøget ligesom risikoen for, at personalet udsættes for vold og trusler, samt at der sker en mangelfuld opfølgning på episoder med vold og trusler, er forøget.**

– Kilde: Arbejdstilsynets begrundelse for sin afgørelse om, at det psykiske arbejdsmiljø skal forbedres på Psykiatrisk Center Glostrup.

– Der er mange gode tiltag, men jeg har svært ved at se, at de løser alle problemerne, siger fællestillidsrepræsentant Helle Søndergaard og fortsætter:

– Den rigtige løsning er at ansætte mere uddannet personale med erfaring fra psykiatrien.

Et generelt problem

”Virksomheden skal forebygge og nedbringe stor arbejdsmængde og tidspres hos plejepersonalet på sengeafsnittene, så arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt både på kort og på langt sigt.” Sådan lyder en afgørelse fra Arbejdstilsynet efter tilsynsbesøg hos Psykiatrisk Center Glostrup. Den an-

Du kan klage anonymt

Du kan henvende dig til Arbejdstilsynet, hvis du har mistanke om, at din arbejdsplads overtræder arbejdsmiljøreglerne.

Du har ret til at være anonym, også hvis Arbejdstilsynet følger op på din henvendelse med et tilsynsbesøg på arbejdspladsen. Og du har også ret til at være anonym, hvis din arbejdsgiver henvender sig til Arbejdstilsynet for at høre, om der har været henvendelser fra medarbejdere.

Du kan ringe til Arbejdstilsynet på telefon: 7012 1288 eller sende en e-mail til at@at.dk – Læs mere på Arbejdstilsynets hjemmeside: www.at.dk

svarlige virksomhed er Region Hovedstaden.

– Denne sag er blot det seneste eksempel på, at Arbejdstilsynet griber ind for at forbedre det psykiske arbejdsmiljø på regionens psykiatriske centre, forklarer Tage Christensen, faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen.

– Faktisk er det sådan, at man har grebet ind med afgørelser og påbud på alle de psykiatriske centre i regionen, hvor Arbejdstilsynet har været på tilsynsbesøg, siger Tage Christensen.

Der er verserende sager på Psykiatrisk Center Ballerup og Psykiatrisk Center Bispebjerg.

De psykiatriske centre. For få ansatte er ifølge faglig sekretær Tage Christensen og fællestillidsrepræsentant Helle Søndergaard skyld i det dårlige arbejdsmiljø.

– Vi hører fra de øvrige psykiatriske centre i regionen, at det psykiske arbejdsmiljø er dårligt. Alle steder er der et misforhold mellem ressourcer og opgaver. Tempoet er skruet helt op, og medarbejderne føler, at de ikke har tid til at udføre deres arbejde på en tilfredsstillende måde, understreger faglig sekretær Tage Christensen, FOA Social- og Sundhedsafdelingen og fortsætter:

– Det er simpelthen opslidende, at medarbejdernes faglighed bliver krænket dagligt.

Pressede kollegaer. Arbejdsmiljørepræsentant Lone Kay er ikke i tvivl om, at underbemanding og et dårligt fungerende vikar-system er årsagen til det store pres på afdelingerne.

– Men det er også galt til hverdag. Hvis der er en sygemelding på aften-vagten, så aner man ikke, om man kommer hjem til fyraften, eller om man bliver pålagt ekstravagt. Det giver altså mavepine, understreger Lone Kay.

Frivillig tvang

Hun ved, hvad hun taler om. Både fordi kollegaerne kommer til hende, når det brænder på. Og fordi hun selv oplever presset. Hun ved, hvad det vil sige at have det så dårligt hjemme, at man lige så godt kan være på arbejde. Der var en weekend for nylig, hvor hun havde fri. Tre gange blev hun ringet op og spurgt, om hun ville tage en ekstravagt. Tre gange sagde hun nej. Så satte hun sig og græd og fandt ud af, at hun havde det så elendigt med at være hjemme, at hun lige så godt kunne ringe og tage vagten. Det gjorde hun så.

– Man sidder jo dér og ved, at kollegaerne knokler for at nå det hele. Og når man alligevel ikke kan slappe af og nyde at have fri, fordi man bliver kimet ned ... ja, så kan man lige så godt melde sig frivilligt. Men det er jo frivillig tvang, siger Lone Kay og fortæller, at den konstante mangel på fast personale og uddannede vikarer medfører et anspændt arbejdsmiljø, hvor tempoet er alt, alt for højt.

– Man kan vågne om natten, fordi man frygter, man har glemt at gøre et eller andet i forhold til en patient.

Ødelægger helbredet

Når kollegaerne kommer til hende og spørger, om man ikke kan gøre et eller andet ved situationen, "så bliver jeg lidt mere gråhåret, for der er jo ingen løsninger, når normeringen er for dår-

Fredag er mavepine

Tidspres, tempo og trælse løsninger er hverdag for medarbejdere i psykiatrien i Region Hovedstaden. Og så regner det med ekstravagter, fordi der både er underbemandet og mangler uddannede vikarer

Fredag er en forfærdelig dag. Fredag er nemlig prikkedag. Fredag er den dag, hvor man har planlagt sin fri-weekend sammen med familie, venner eller bare sig selv – og så bliver man pålagt en ekstravagt, fordi der mangler personale. Det fortæller social- og sundhedsassistent Lone Kay. Hun har i fire år været arbejdsmiljørepræsentant for 25 kolleger i modul 68 og 69 i Psykiatrisk Center Glostrup.

– Når man i forvejen har vagt hver anden weekend, så betyder det virke-

lig meget, at man kan slappe af og planlægge sine friweekender. Det kan man bare ikke, når man arbejder i psykiatrien, forklarer Lone Kay.

Historien gentager sig hver eneste weekend: Én eller to af de kolleger, der har friweekend, bliver pålagt ekstra weekendvagt. Det sker i løbet af fredagen, når ledelsen har overblik over, hvor meget personale der vil komme til at mangle i weekenden. Og så er det ellers bare om at få aflyst alle private aftaler.

N Y T

lig, og vikar-systemet ikke fungerer”, fortæller Lone Kay.

På hendes afdelinger er der personalenormering til 22 patienter. Men i gennemsnit er der 26 patienter. Hun fortæller, at selvom der kun var de normerede 22 patienter, så ville tempoet og arbejdspresset være alt for højt. Manglen på uddannede vikarer skærper problemerne. Lone Kay fortæller, at mange vikarer ikke har erfaring og uddannelse til at arbejde i psykiatrien. Der er mange eksempler på, at vikarer ikke har kunnet udføre deres opgaver eller simpelthen er gået i hælene på de fastansatte, fordi de var bange for patienterne. Og så står de fastansatte tilbage med ansvaret for hele afdelingen.

– Den konstante underbemanding og det høje arbejdstempo ødelægger helbredet. Efter den weekend, hvor jeg endte med at gå frivilligt på ekstravagt, spurgte jeg en kollega, om hun kunne give mig en eneste god grund til at blive i psykiatrien. “Vi har hinanden” svarede hun. Og det er rigtigt, fortæller arbejdsmiljørepræsentant Lone Kay fra Psykiatrisk Center Glostrup.

– Kollegaerne kan lide hinanden, vi støtter hinanden og vi kan lide arbejdet. Det er nok derfor, vi prøver at stå det igennem sammen.

Brug fagforeningen

Hvis noget er galt, så tal med din arbejdsmiljø-/sikkerhedsrepræsentant og tillidsrepræsentant.

Sådan lyder opfordringen fra faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen Tage Christensen. Han understreger, at man altid kan kontakte fagforeningen for at få informationer. Fagforeningen kan også hjælpe med en klage til Arbejdstilsynet, hvis forholdene er sådan, at man lokalt føler sig presset til ikke at gå videre med en sag.

Stress-redskaber og viden på nettet

Det Personalepolitiske Forum har igennem fem år gennemført en kampagne, der stiller skarpt på og understøtter KTO-aftalen (Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, red.) om identificering, håndtering og forebyggelse af arbejdsbetinget stress.

For at samle op på denne indsats har parterne nyudviklet www.personaleweb.dk/stress, der samler og formidler erfaringer fra de mange års arbejde med stress.

Parterne har samlet en lang række værktøjer på hjemmesiden, der kan bruges i forhold til at identificere og nedbringe den arbejdsbetingede stress. Det drejer sig om værktøjer, der kan anvendes i forhold til at fremme dialogen om stress på arbejdspladserne, samt værktøjer der præsenterer forskellige metoder og tilgange til

arbejdet med at nedbringe stressniveauet.

På den nye hjemmeside kan også findes en rapport med datamateriale om omfang, udvikling og mønstre i stressrelaterede, arbejdsbetingede lidelser samt en profil med de dokumenterede væsentligste stressfaktorer for job- og branchegrupper i kommuner og regioner.

Derudover kan man også finde kompetencespil, der kan anvendes af MED-udvalget på arbejdspladserne til at afklare, hvilke kompetencer der er vigtige i forhold til stress på arbejdspladsen.

Spillet er tænkt som en hjælp til at få sat ord på, hvad ledere, medarbejdere og MED-udvalg skal kunne og vide for at skabe trivsel og få succes med stressindsatsen på arbejdspladsen.

– llbb

94 år og frivillig for livet

I 40 år har pensioneret sygehjælper Ellen Rorhdahl arbejdet som frivillig for ældre, fagforeningen, byfornyelsen og for mennesker i al almindelighed. 94 år og hun deler stadig ud af et menneskeligt overskud til sine omgivelser. Og vinduerne på fjerde sal pudser hun stadig selv

HELT FRIVILLIGT

AF BETTINA MOURIDSEN

FOTO: FINN SVENSSON

– Ja, jeg tog de øverste udefra.

Ellen Rorhdahl griner og peger op på de to øverste vinduesfag, der skinner klart og rent, da hun viser ind i den velholdte stue med mørke møbler, skinnende porcelænsfigurer og masser af sol og lys.

Den høje, hvidhårede kvinde klatrede op på en lille stige og hang ud af vinduet i sin Nørrebro-lejlighed på fjerde sal i forgårs. Fedtede ruder bryder hun sig ikke om.

– Ja, så røg kappen ned, den skal mit barnebarn nok sætte op, siger Ellen og griner skælmisk.

– De unge har jo ikke sådan noget. Hun peger på de fine lyse gardiner, som er fra en anden tid med flere lag og en kappe øverst.

Her oppe i højderne med kig helt over til Bispebjerg og baneterrænet synes der svimlende langt ned, når tanken lander på Ellens 94 år.

– Vil du have en øl? Eller måske en whisky, den er meget mild? Klokken er 11 om formiddagen, men sådan er det hos Ellen Rorhdahl på Nørrebro. Rygtet vil, at hun altid gavmildt byder sine gæster på en lille én i den lune stue.

Hun sætter sig til rette i den dybe velourstol og skænker os en sjus i brune, ciselerede glas.

Ellen har boet næsten et helt liv her. For år tilbage også med sin søn og nu afdøde mand. Og nu ene på adressen og udstyret med en sjælden energi og fremdrift, der sender hende ud blandt mennesker som frivillig.

Flere gange om ugen besværer Ellen sig ned ad trappen fra fjerde sal med stokken for at give en hånd med. Mandag og torsdag tager hun bussen til Dagtilbud Bispebjerg på Frederiksborgvej, hvor hun som frivillig er noget for "de ældre", som ofte er yngre end hende selv.

Det har hun gjort i så mange år, at

hun netop har fejret sit 40 års jubilæum som frivillig medhjælper.

Men der har også været arbejdet i Seniorbestyrelsen og i Seniorklubben i FOA Social- og Sundhedsafdelingen, byfornyelsesprojektet uden for hendes egen dør og indtil for nylig arbejdet i ét af Københavns Kommunes æl-dreråd.

– Nej, jeg sover aldrig til middag, fortæller Ellen med lune fra sin stol.

Frivillig under krigen

Ellen skal tilbage til et mørkt kapitel i historien for at huske den første gang, hun meldte sig som frivillig.

På det tunge chatol i stuen mellem kuverter, blade og papirer finder Ellen et gammelt pas.

Mellem siderne gemmer et falmet bordeauxrødt armbind sig med det hvide karakteristiske kors.

“Jeg kan huske tingene, jeg er faktisk helt klar i min erindring, jeg kunne skrive en bog, men det gør jeg nu ikke”

Under krigen i 1941 samlede hun tøj ind til børn og opsøgte Røde Kors for at drage til Tyskland. Her plejede hun syge børn og sårede soldater på et lazaret i en af AEGs (tysk producent af elværktøj, *red.*) fabrikshaller lidt uden for Berlin.

– Der var mange meget dårlige børn, og vi gjorde, hvad vi kunne for at lindre og hjælpe dem, fortæller Ellen. Minderne ligger langt tilbage.

– Jamen jeg har aldrig kunne lade være med at kæmpe og gøre noget for andre, siger Ellen lidt ydmygt. Selv voksede Ellen op i Korsør, var ud af små kår og et af midterbørnene i en søskendeflok på 12. Her hjalp man altså hinanden.

– Mor assisterede ved fødsler og var inden for pleje, og hun sagde altid, når I kommer ud at arbejde, så stå aldrig og glo. De ord har fulgt mig lige siden, forklarer Ellen bramfrit og ler.

94 år og frivillig...

2. verdenskrig. Foto fra Ellen Rorhdals (yderst til højre) tid i Tyskland, da hun passede syge børn og og sårede soldater for Røde Kors uden for Berlin.

► – Sådan var vi bare mine søskende og jeg. Vi var ud af en familie med et lyst sind. Vi har altid taget fat, siger hun.

Igen byder Ellen på noget. Hun knitrer med papiret fra en æske Merci chokolade.

– Bare tag så mange du har lyst, opfordrer hun.

Ingen bænke – tak

Efter krigen fik Ellen sit første rigtige job som sygehjælper på Blegdammens Hospital, der dengang var et epidemi-sygehus.

– Jeg arbejdede af og til som vågekone og sad ved de smittede, fortæller hun.

“Der var behov for et sted, de sad bare dernede i gården”

Senere rykkede Ellen til Gentofte Hospital og blev sygehjælper. Ene kvinde som nattevagt på en afdeling underordnet plejemoren, sygeplejerskernes betegnelse den gang.

– Tiderne var hårde. Sygehjælperne løftede meget, skiftede forbindinger

og jeg var jo helt alene om en afdeling med 15 patienter, som jeg passede hver nat, forklarer hun.

Ellen drog af sted om aftenen til sit natarbejde, og i dagtimerne tog hun sig af sin lungesygge mand. Alligevel var der i den grad plads til andre mennesker.

Ellen forsøger at rejse sig fra velourlænestolen, som har en fin lille siddefordybning. Det ene ben driller lidt.

– Nej, jeg skal selv, siger Ellen fast og afviser den fremrakte hånd. Hun vil og kommer op uden hjælp og peger ned i gården.

– De ældre sad jo bare dernede også i dårligt vejr, de havde ikke nogen at snakke med eller et sted at være, når det regnede. Der var ingenting på Nørrebro.

I 1969 tog Ellen fat om den sag. De skulle ikke sidde der på bænken i regnvejr, hvis hun kunne gøre en forskel.

Udlandsrejser til kolonihave

– Ja, så meldte jeg mig som frivillig til Ensomme Gamles Værn (EGV), fortæller Ellen.

Hun var en af initiativtagerne til nyt liv på Nørrebro i København og var med fra begyndelsen på Ndr. Fasanvej

i EGV Centeret. Her kunne folk møde hinanden, når børnene var flyttet hjemmefra, eller når husmorpligterne ikke længere fyldte livet ud.

Ellen engagerede sig så meget, at hun troligt dukkede op to gange om ugen de næste 40 år.

Hun hjalp til med at organisere, servere kaffe, sætte håndarbejde i gang, dyrke gymnastik med de ældre.

– Jamen jeg fik jo også meget ud af det selv. Det er en stor glæde at være noget for andre, fortæller Ellen og fortsætter:

– Jeg får så meget tilbage, jeg kan ikke lade være, og det holder mig også frisk.

Tiderne er skiftet undervejs, mens Ellen har været aktiv. Centeret er i dag organiseret anderledes og fungerer nu som et dagtilbud for ældre på Bispebjerg.

I de fede år da kassen bugnede, tog Ellen og brugerne på udlandsrejser. I de magre år drog flokken i stedet ud til Ellens kolonihave i Islev.

De samlede en del havemøbler, og mandags- og torsdagsholdet hyggede sig mindst lige så godt i det eksotiske islevske.

– Ja, det var muntert, så kunne vi alligevel komme lidt ud, fortæller Ellen og smiler.

Ellen kan som ingen anden rumme de fleste og løfter stemningen med sin latter og sit humør. Det har hun masser af sine medmenneskers ord for. Forleden hyldede personale, ældre og sundheds- og omsorgsborgmester Mogens Lønborg, Det Konservative Folkeparti, hende for hendes utrolige indsats med gaver, blomster og taler hos Dagtilbud Bispebjerg.

– Nej, jeg synes jo slet ikke, de skulle have gjort alt det for mig. Jeg er så glad for at være hjælper. Jeg fik så mange gaver fra de ældre. Der var ikke én som ikke gav, forklarer Ellen, der gang på gang beder om, at vi ikke gør for meget ud af hende i infoa.

Sygehjælpernes fællesskab

Ellen har kæmpet for bedre kår til mennesker hele sit liv. De tidligere sygehjælper-kollegaer var ingen undtagelse.

I sit lille, patinerede smykkeskrin gemmer hun på en bestemt nål. Hun leder med sine ældede fingre mellem perler og kæder.

– Se det er brochen for vores allerførste forening, siger Ellen med stolthed i stemmen.

Den røde broche er dekoreret med vandbærersken, der symboliserer det lindrende og den omsorg, et sygt menneske har brug for.

Før Ellen og kollegaerne sådan rigtig blev organiseret, fungerede hun allerede som en slags uofficiel tillidskvinde for de andre sygehjælpere på Gentofte Hospital. Kollegaerne spurgte til råds om sygdom, invalidepension, løn og arbejdsvilkår.

– Sygeplejerskerne havde jo en fag-

forening, men vi havde ingenting. Sygeplejerskerne tog orlov og gik hjemme med deres børn efter barsel. Derfor kom jeg med ind i det, jeg ville kæmpe for, at vi også fik noget og selvfølgelig en bedre løn, fortæller Ellen, der sammen med sine fagfæller i begyndelsen af 1970'erne skabte sygehjælperklubben på Gentofte Hospital.

“Det ene tager det andet, jeg kan ikke sige nej”

I dag kan Ellen da også se tilbage på et liv, hvor det faglige arbejde også fik lov til at fylde meget i hendes liv.

– Jeg tog med til alle de kurser, jeg kunne og fik masser af uddannelse. Jo, det har jeg mærket var godt. Så kunne jeg jo svare, når folk spurgte mig, forklarer Ellen, der i dag stadig er aktiv i Seniorklubben.

Gør en forskel – også i otiummet

Ellen kan se tilbage på et fantastisk virksomt liv. Om få dage slutter hendes tid som frivillig på dagcenteret, og en ny tid som bruger venter forude.

Det er hun egentlig fint tilfreds

Tillykke. Ellen Rorhdahl blev fejret for hendes 40 års indsats om frivillig. Hun fik blomster og gaver fra sundheds- og omsorgsborgmester Mogens Lønborg (K), ansatte og brugere på Dagtilbud Bispebjerg.

med, og hun tror ikke, overgangen bliver så stor. Andre skal til, og hun kan også mærke trætheden. Nok nåede hun vinduet forleden i lejligheden, men støvet fik lov at ligge. Ikke at det kan anes.

Hjemmeplejen takker hun pænt nej tak til endnu, for heldigvis bor en del af familien lige i nærheden, og mange er indstillet på at give den hjælpssomme Ellen en hånd.

Og så alligevel midt i snakken om at trække sig tilbage fra aktiviteterne, lyser hun pludselig op der i solen ved vinduet.

– Jamen, jeg har da også været med i byfornyelsesprojektet for området her. Ja, jeg kæmper da stadig for, at vi kan få en café på DSB-grunden, du kan se dernede. Folk skal have et sted, de kan gå ind og være, så de ikke skal stå derude, når vi andre skal forbi og ind i Føtex. Der er masser at kæmpe for.

NYT

Nyuddannet? Husk at søge autorisation

En del social- og sundhedsassistent-elever tror, at de automatisk får deres autorisationsID sammen med eksamensbeviset fra social- og sundhedsskolen.

Sådan er det ikke, elever skal som allerede uddannede social- og sundhedsassistenter søge om deres autorisation hos Sundhedsstyrelsen.

Tjek ind på www.sst.dk og søg om din autorisation.

– llbb

1.500 ekstra praktikpladser næste år – tak!

I år er 5.500 kvalificerede ansøgere blevet afvist på uddannelserne til social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent og pædagogisk assistent. Det er sket, fordi der mangler praktikpladser.

FOA ønsker på den baggrund, at der næste år oprettes 1.500 flere pladser i forhold til, hvad der allerede er aftalt. Samtidig foreslår FOA, at der aftales en model, hvor antallet af praktikpladser over en 5-

årig periode yderligere øges med 1.000 pr. år.

FOA anbefaler derfor, at der i 2010 oprettes 500 ekstra pladser på den pædagogiske assistentuddannelse og samlet 1.000 ekstra fordelt på hjælper- og assistentuddannelsen. Og at der over de næste fem år oprettes yderligere 500 pladser på social- og sundhedsområdet og 500 pladser på det pædagogiske område.

– www.foa.dk og llbb

Sværere for nyuddannede at få job

Social- og sundhedshjælper og -assistenter, der har afsluttet deres uddannelse for nylig, har fået sværere ved at få arbejde.

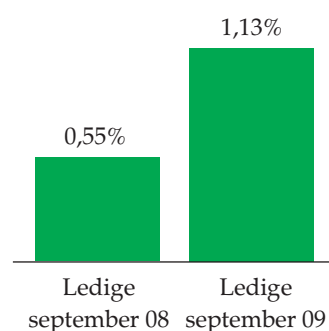
Det viser et rundspørge, som det centrale kontor i FOAs a-kasse har foretaget til de lokale afdelinger i a-kassen.

19 afdelinger optager medlemmer med en social- og sundhedsuddannelse, heraf har 13 afdelinger svaret på rundspørgen. Kun en enkelt fortæller, at situationen er uændret.

De øvrige 12 afdelinger kan berette, at flere nyuddannede end tidligere melder sig ledige, når de er færdige med uddannelsen.

Der foreligger ikke konkrete tal, og der er forskel på de enkelte afdelingers indmeldinger. I en afdeling vurderes det,

at op mod halvdelen af de nyuddannede ikke er kommet i arbejde, mens det i andre er blevet "lidt sværere," lyder meldingen.

Den samlede ledighed for social- og sundheds-medlemmer af FOAs a-kasse er steget fra 0,55 procent i september sidste år til 1,13 procent i samme måned i år, altså en fordobling.

– www.foa.dk og llbb

FOTO: FINN SVENSSON

Rabat på studiebooks

Medlemmer af FOA Social- og Sundhedsafdelingen kan købe studiebooks med 25 procents rabat i receptionen på Godthåbsvej 15, Frederiksberg.

FOTO: FINN SVENSSON

Derfor...

Lønnen tikker ikke automatisk ind på din konto. Det gør dine løn- og arbejdsvilkår heller ikke. De skal forhandles. Og til tider er det nødvendigt at tage strejkevåbnet i brug.

FOA kan strejke på det offentlige område. Det er der ingen andre, der kan – eller vil. Men FOA Social- og Sundhedsafdelingen er parat til at kæmpe, når det gælder.

Vi kan kun presse arbejdsgiverne, når vi er mange, der står sammen.

Nogle tror, at man for 61 eller 106 kroner om måneden kan købe sig til faglig tryghed. Det kan hurtigt blive en dyr besparelse. De gule fagforeninger har ikke forhandlingsret på social- og sundhedsområdet. Derfor kan de ikke forbedre og sikre dine løn- og arbejdsvilkår.

Til gengæld bruger FOA dine kontingentkroner til forbedring af dine løn- og arbejdsvilkår og ikke til dyr annoncering. Det har vi gjort i mere end 100 år!

Forskellen på FOA Social- og Sundhedsafdelingen og de gule fagforeninger i Storkøbenhavn er til at føle på...

Opgaver	FOA	Kristelig Fagforening	Det Faglige Hus
Forhandler overenskomst	Kun FOA har overenskomstreten	Ingen indflydelse	Ingen indflydelse
Forhandler din løn	Kun FOA har forhandlingsretten	Ingen forhandlingsret	Ingen forhandlingsret
Kæmper for dine løn- og ansættelsesforhold gennem kollektive aftaler	Kun FOA har forhandlingsretten	Ingen indflydelse	Ingen indflydelse
Kæmper for anerkendelse og udvikling af din faglighed	Er de eneste, der gør det	Har aldrig gjort det	Har aldrig gjort det
Tillidsrepræsentanter	Kun FOA har tillidsrepræsentanter	Har ingen tillidsrepræsentanter	Har ingen tillidsrepræsentanter
Kurser til sundhedsfaglig udvikling	Tilbud om kurser, foredrag, fyraftensmøder m.m.	Ingen tilbud	Ingen tilbud
Indgår aftaler om din arbejdstid, kompetenceudvikling, barns 1. og 2. sygedag, pasningsorlov, vilkår for uddannelse, barsel, uddannelsesorlov, ulempetillæg, ferie, seniorpolitik, elever og meget mere	Kun FOA har forhandlingsretten	Ingen indflydelse	Ingen indflydelse
Arbejds miljøforbedringer	Er de eneste, der kæmper for forbedringer	Lader det være ved snakken	Har aldrig gjort det
Fagligt kontingent efter skat om måneden	208 kroner Med gruppelivsforsikring	106 kroner	61 kroner Med ulykkesforsikring

Derfor er de gule fagforeninger billigere end FOA

... FOA Social- og Sundhedsafdelingen

Produktionsplan for infoa 2010

infoa nr. 1

Udkommer: mandag den 4. januar 2010
Deadline: mandag den 30. november 2009
Annoncer: mandag den 7. december 2009

infoa nr. 5

Udkommer: torsdag den 2. september
Deadline: onsdag den 4. august
Annoncer: onsdag den 11. august

infoa nr. 2

Udkommer: torsdag den 4. februar
Deadline: onsdag den 6. januar
Annoncer: onsdag den 13. januar

infoa nr. 6

Udkommer: torsdag den 30. september
Deadline: onsdag den 1. september
Annoncer: onsdag den 8. september

infoa nr. 3

Udkommer: fredag den 5. marts
Deadline: fredag den 5. februar
Annoncer: fredag den 12. februar

infoa nr. 7

Udkommer: torsdag den 4. november
Deadline: onsdag den 6. oktober
Annoncer: onsdag den 13. oktober

infoa nr. 4

Udkommer: fredag den 7. maj
Deadline: onsdag den 7. april
Annoncer: onsdag den 14. april

infoa nr. 8

Udkommer: torsdag den 30. december
Deadline: torsdag den 2. december
Annoncer: torsdag den 9. december

Spaltebredder og priser på annoncer i infoa

1 spalte	kr. 13,00 pr. mm	(44 mm bred)
2 spalter	kr. 26,00 pr. mm	(93 mm bred)
3 spalter	kr. 39,00 pr. mm	(142 mm bred)
4 spalter	kr. 52,00 pr. mm	(191 mm bred)

Annoncering på hjemmeside: 2.000 kr.

Alle priser er excl. moms

Social café

Et medlemstilbud til langtidssyg

Har du været syg i mere end 8 uger, eller ved du, at du vil blive det, så er den Sociale Café et tilbud til dig.

Fagforeningens sagsbehandlere vil gennemgå en række spørgsmål, som er relevante, når man er langtidssyg.

Du får mulighed for at få opklaret en række af de spørgsmål og problemstillinger, du går med, herunder hvad FOA Social- og Sundhedsafdelingen kan tilbyde dig. Dine rettigheder og pligter i forhold til: din bopælskommune – din arbejdsplads – dine kollegaer – mulighederne for at fastholde arbejdet.

Den kommende café afholdes onsdag den 13. januar 2010 kl. 9.00–12.00 i FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg. Opgang D, undervisningslokale 1, 1. sal.

*Tilmelding senest mandag den 11. januar 2010 til receptionen. Telefon: 4697 2222 eller e-mail: sosu@foa.dk
Husk navn og cpr.nr.*

Social café for tillidsvalgte

Er du tillids-, sikkerheds- eller fællestillidsrepræsentant, kan du få stort udbytte af at besøge den Sociale café for tillidsvalgte. Her kan du i uformelle rammer stille de spørgsmål, du går og tumler med og få en masse konkret viden med hjem.

Du kan blandt andet få mere at vide om reglerne for sygedagpenge og besked om redskab til fastholdelse, når en kollega har været syg i længere tid og om, hvad en paragraf 56-aftale er, for blot at nævne nogle vigtige emner.

Den kommende Sociale café afholdes onsdag den 9. december kl. 9.00–13.00, FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg. Opgang D i undervisningslokale nr. 1 på 1. sal.

Bemærk at tilmelding skal ske senest fredag den 4. december til uddannelsesafdelingen. Skriv til e-mail: udda050@foa.dk. Husk navn og cpr.nr.

Barselscafé

Er du gravid? Og er du i tvivl om, hvor meget orlov du har ret til? Eller synes du, at det med økonomien er vanskeligt. Eller har du blot brug for at få styr på reglerne for fædreorlov?

Ja, så kom til barselscafé i fagforeningen og gerne med den vordende far ved din side.

Den kommende barselscafé afholdes onsdag den 24. februar 2010 kl. 16.00–17.30, FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg i Mødesalen på 2. sal.

Der vil være en faglig medarbejder fra fagforeningen tilstede, som vil fortælle om barselslovgivningen og hjælpe dig med at finde svar på dine spørgsmål og problemer. Caféen byder på kaffe, te og kage.

*Du kan tilmelde dig telefonisk i receptionen på telefon: 4697 2222 eller på e-mail: sosu@foa.dk
– senest mandag den 22. februar 2010.*

Har du en kanon kollega?

Har du jordens bedste kollega – sådan én som man bare ikke vil af med og som altid er der for én, fagligt som socialt? Er det så ikke på tide at fortælle omverdenen, at vedkommende eksisterer i det næste nummer af infoa?

Du skal blot sende en e-mail eller skrive et brev til infoa, hvor du med få ord fortæller, hvorfor din kollega fortjener at blive kåret som månedens kollega.

Eneste betingelse for at deltage i konkurrencen er, at du og din kollega skal

være medlem af FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Og at du mener, at vedkommende gerne vil stille op til fotografering og et kort interview i infoa.

Redaktionen udvælger månedens kollega på baggrund af de indsendte forslag. Månedens kollega bliver præmieret med et gavekort på 500,- kroner.

Vi skal have dit forslag senest mandag den 7. december.

Send e-mailen til: llbb@foa.dk eller brevet til: infoa, FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg.

Ændring af navn, adresse eller arbejdsplads

– vigtigt for, at vi kan sende medlemsbladet infoa, afstemningsmateriale og andre ting til dig.

☐ Navneændring ☐ Adresseændring ☐ Arbejdspladsændring

Navn: _____ Cpr.nr.: _____

Adresse: _____

Evt. c/o adresse: _____

Postnr. og by: _____

Tlf.nr.: _____ E-mail: _____

Ansæt på: _____

fra den: _____

Adresse: _____

Stillingsbetegnelse: _____

Gode kollega!

Hver gang der sker ændringer i dit navn, adresse, stillingsbetegnelse, eller hvis du skifter arbejdsplads, bedes du meddele det til os på denne blanket eller elektronisk på www.foa.dk/sosu

Sendes til:

FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg

Det bedste er at hjælpe dem på vej

Social- og sundhedsassistenterne Hanne Parvang og Jette Olsen fra Hjemmeplejen Frederiksberg Kommune sørger for, at eleverne får det bedst mulige elevforløb, det ufraglærte personale bliver introduceret til arbejdet i hjemmeplejen og undervisning af plejegrupperne fra tid til anden

PÆDAGOGISKE VEJLEDERE

AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN
FOTO: FINN SVENSSON

Vi har mødt dem før i infoa.

I 2004 gik de under navnet "pædagogiske assistenter", men nu hvor der er kommet en ny pædagogisk uddannelse, der uddanner pædagogiske assistenter, har social- og sundhedsassistenterne Hanne Parvang og Jette Olsen og de fire øvrige kollegaer fra Hjemmeplejen Frederiksberg Kommune valgt at bruge "pædagogiske vejledere" som ny titel i hverdagen.

Stillings- og funktionsbeskrivelsen – "social- og sundhedsassistent med pædagogisk funktion" – er nemlig alt for lang til brug.

Dengang – som nu skal de pædagogiske vejledere i hjemmeplejen sikre, at uddannelsen af eleverne bliver af bedste kvalitet. Det gør de seks pædagogiske vejledere ved at tilrettelægge elevernes praktikforløb ned i detaljer som sammensætning af introplan, planlægning af arbejdstider, logbog, ugentlig vejledning og at køre med eleverne ud til borgerne. I det hele taget handler det om sætte elevens læring i fokus, hjælpe dem på vej og at

være synlige over for eleverne, så de ved, at de altid kan komme til de pædagogiske vejledere med eventuelle problemer.

Derudover skal de pædagogiske vejledere også undervise ufraglært personale i personlig pleje og praktisk bistand og afholde workshop for social- og sundhedshjælperne og social- og sundhedsassistenteleverne.

Lokale videnskontorer

Alt er dog ikke, som da Frederiksberg Kommune startede med de pædagogiske vejledere i 2002 i hjemmeplejen. Modsat tidligere, hvor hjemme-

Makkerpar. Jette Olsen (tv) og Hanne Parvang (th) bruger hinanden som sparringspartnere.

plejegrupperne var spredt i kommunen, har man nu samlet dem i større enheder under tre hjemmeplejestrakter.

For pædagogisk vejleder Hanne Parvang og pædagogisk vejleder Jette Olsens vedkommende, der begge hører til Distrikt 1, betyder det, at de sammen dækker distriktets fem hjemmeplejegrupper. Hanne Parvang har tre grupper på Finsensvej, og Jette Ol-

sen har to grupper i Domus Vista. To adresser, hvor hjemmeplejegrupperne har fælles faciliteter.

En geografisk forandring, der ifølge pædagogisk vejleder Hanne Parvang har været et stort plus for hende og de øvrige pædagogiske vejledere.

– Før cyklede vi rundt til hjemme-

plejegrupperne. Vi havde ikke noget kontor, hvor vi kunne have vores ting og opbevare undervisningsmaterialer. Og så havde vi kun én computer, vi kunne deles om på Howitzvej, siger Hanne Parvang, der har været ansat som pædagogisk vejleder, lige siden det blev indført på Frederiksberg.

– Vi er blevet mere synlige. Rent fagligt har det også været godt, at vi nu kan have vores undervisningsmaterialer liggende, indskyder pædagogisk vejleder Jette Olsen og kigger rundt i Hanne Parvangs kontor på Finsensvej 80B. Boghylderne er fyldt med bøger og pjecer. På toppen af reolen står en minimodel af et menneskekorporus og stirrer ud i rummet. Selv har hun kontor hos "hendes" plejehjemsgrupper i Domus Vista.

– Vores faste base har også betydet, at elever og andre kollegaer lige kan komme og spørge, når der er nogle problemstillinger. Det er en stor forskel, understreger Hanne Parvang.

Ung som gammel

Eleverne, som Hanne Parvang og Jette Olsen skal hjælpe igennem elevtiden sammen med praktikvejlederne, plejegruppelederne og kollegaerne, er så forskellige, som mennesker er. Lige fra helt unge på 16 år til ældre elever på 60 år. Dem der skal igennem et almindeligt grundforløb, og elever der er kommet til hjemmeplejen og skal gennemføre et særligt tilrettelagt grundforløb. Elever med dansk som andetsprog og dem der skal sondere terrænet og finde ud af, om en social- og sundhedsuddannelse er det rigtige for dem. Social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistentelever. Forskellige elever – med forskellige behov.

– Nogle elever bruger vi rigtig meget tid på. Hjemmeplejen kan være en stor udfordring for eleven, de kører selvstændigt ude i hjemmene til opgaver, der kan være svære at håndtere, forklarer Hanne Parvang.

– Men når de vil uddannelsen, så giver det os et "drive" at hjælpe dem vi-

Eget kontor. I dag har Hanne Parvang (tv) og Jette Olsen (th) plads til de mange undervisningsmaterialer.

dere, understreger Jette Olsen med tanke på de gange, elevforløbene kompliceres af manglende faglige som personlige kompetencer og fortsætter:

– Men det lykkes jo i kraft af, at eleverne prioriteres i hjemmeplejen. Og fordi der er kontinuitet i planlægningen og vejledningen.

Selv om hjemmeplejen på Frederiksberg har valgt modellen med pædagogiske vejledere, har eleverne fortsat en daglig praktikvejleder. Derfor sidder praktikvejlederne også med ved bordet, når de pædagogiske vejledere har forventningssamtaler, midtvejssamtaler og ikke mindst slutevaluering med eleverne.

– Som noget nyt samler vi praktikvejlederne, inden der kommer nye elever og taler mål, vejledningsfunktioner og de får mulighed for at stille spørgsmål til os, siger Jette Olsen.

Ikke for enhver pris

Selv om der gøres meget for eleverne i hjemmeplejen på Frederiksberg. Og at

de på mange måder er langt bedre gearet end mange andre arbejdspladser til at vejlede eleverne gennem elevforløbet, betyder det ikke, at alt er rosenrødt. Også hos Hanne Parvang og Jette Olsen sker det, at elever "dropper ud" af uddannelsen.

– Det er jo aldrig sjovt. Men der er nogle mål for uddannelserne. Og nogle elever har personlige kompetencer, der gør, at de ikke skal arbejde med mennesker, forklarer Hanne Parvang.

– Manglende ansvarlighed, supplerer Jette Olsen og fortsætter:

– Det handler jo også om at være professionel i forhold til borgerne og de øvrige kollegaer i gruppen.

Er der situationer, hvor I bliver nødt til at vejlede eleverne ud af uddannelsen?

– Det kan man ikke sige noget generelt om. For eleverne er meget forskellige, siger Hanne Parvang og Jette Olsen.

– Men der er situationer, hvor vi må tage en snak med eleven, om de selv synes, de er havnet på rette "hylde".

– Vi har fokus på mål og personlige kompetencer, fortsætter Jette Olsen, der sammen med hendes tætte spar-

ringspartner Hanne Parvang gør alt, hvad de kan for at hjælpe eleverne i elevtiden.

Positivt og udviklende

Selv om enkelte elevforløb umiddelbart kan se ud til at overskygge alle de gode elevforløb, så er der ifølge Hanne Parvang og Jette Olsen rigtig mange gode forløb. Og de er ikke i tvivl om, at mange af deres elever også synes. For helt usædvanligt er det ikke, at tidligere elever ringer til de to pædagogiske vejledere på Frederiksberg, bare sådan lige for at fortælle hvordan det går. Og en del elever vender ifølge de to pædagogiske vejledere tilbage til hjemmeplejen på Frederiksberg efter endt uddannelse.

– Det er jo dejligt, siger Hanne Parvang, der som pædagogisk vejleder Jette Olsen er rigtig glad for jobbet som pædagogisk vejleder.

– Hver dag er en udfordring på den positive måde, forklarer Hanne Parvang, der sætter stor pris på, at hun som pædagogisk vejleder har meget stor frihed til at tilrettelægge arbejdet med eleverne og kollegerne.

NYT

I kamp med gulvvask og støttestrømper

Der var fløjtet til moderne trekamp, da overborgmesterkandidat Frank Jensen, Socialdemokraterne, kultur- og fritidsborgmester Pia Allerslev, Venstre og forbundsformand Dennis Kristensen fra FOA mødtes i Rådhuset torsdag den 12. november.

I en opløftet valgkampstemning, hvor der var plads til latter og ærgrelse, skulle kombattanterne kæmpe om, hvem der var bedst og hurtigst til at vaske gulv, påsætte støttestrømper og registrere "dagens arbejde".

Pia Allerslev løb med æren som den hurtigste til at vaske en stribe fliser ned igennem

Rådhuset. Men som den kvindelige overdommer sagde, så vil Pia Allerslev ikke holde lang tid i jobbet, hvis hun fortsatte med de samme arbejdsstillinger. Dennis Kristensen og Frank Jensen klarede arbejdsstillingerne langt bedre, dog tørrede Dennis Kristensens stribe gulv langsommere end de andres – hvilket ifølge dommeren skyldtes, at han havde brugt for meget vand.

Bagefter var det tid til at give tre medarbejdere fra Brønshøj-Husum Hjemmepleje støttestrømper på. Det fik de to minutter til pr. strømpe plus ét bonusminut. De nåede alle tre med stort besvær at få strømperne på inden for de fem minutter, de hver især havde fået tildelt. Og til sidst skulle de, som en rigtig ansat i hjemmeplejen, registrere deres arbejde.

De skulle blandt andet tage stilling til, om forsøgspersonernes ben havde den rigtige farve, og om forsøgspersonen var nærværende.

Valgkampeventen var arrangeret af FOA Kommunale Lønarbejdere i Storkøbenhavn og FOA Social- og Sundhedsafdelingen.

– llbb

Grotesk idé med tv-hjemmehjælp

TV-hjemmehjælp kan erstatte varme hænder i ældreplejen. Sådan lyder den opsigtsvækkende konklusion i en rapport fra Teknologisk Institut. En absurd tanke lyder reaktionen fra FOA, der er bekymret over, at Kommunernes Landsforenings formand også mener, at tv-skærme kan være et alternativ til ældrebesøg.

Man kan spare et trecifret millionbeløb i ældreplejen, hvis kommunerne erstatter personalet med tv-skærme. Sådan lyder konklusionen i en rapport udarbejdet af Teknologisk Institut.

– Det er jo et fuldstændigt absurd og useriøst forslag. Der

er vel ingen i det her land på nær et par få på Teknologisk Institut, der kan forestille sig, at en tv-skærm kan erstatte et menneske. At give tryghed handler jo ikke kun om at være et ansigt på en skærm, men også om at man kan tage den ældres hånd og vise nærvær, siger Karen Stæhr, sektorformand i Social- og Sundhedssektoren i FOA.

Hun peger på, at teknologi langt hen ad vejen kan aflaste social- og sundhedspersonalet og eksempelvis mindske de tunge løft. Men teknologi hverken kan eller skal erstatte menneskelig omsorg.

– www.foa.dk og llbb

Firma med overenskomst

Vikarbureauet Health2care, v/Charlotte Silke Helgren i Kgs. Lyngby har som det seneste firma indgået tiltrædelsesoverenskomst med FOA Social- og Sundhedsafdelingen.

På www.foa.dk under "overenskomster" kan du se, hvilke vikarbureauer, der har overenskomst eller tiltrædelsesoverenskomst med FOA.

– llbb

Brug hjemmesiderne

Mellem udgivelsen af infoa og forbundsbladet Fag og Arbejde kan du følge udviklingen på forbundets hjemmeside

www.foa.dk

og på fagforeningens hjemmeside

www.foa.dk/sosu

Fortsat skæv kønsfordeling

Den lille forskel mellem kønnene bliver pludselig meget stor, når man ser på unges uddannelsesvalg. Drengene vil ud på byggepladser eller være i industrien, mens pigerne vil i kitler og uddanne sig inden for social- og sundhedsområdet.

Nye tal viser, at blandt de unge, der sidste år gennemførte en erhvervsuddannelse og fik svendebrev inden for jern- og metalområdet, er kun hver 20. en kvinde. Næsten lige så grelt ser det ud inden for bygge- og anlæg, hvor kun hver 18. nyuddannede tømrer eller

murer sidste år var en kvinde. Tilsvarende er der en meget skæv kønsfordeling inden for sundhedsområdet, hvor kun hver 20. unge, der i 2008 forlod en social- og sundhedsskole med eksamensbevis, var af hankøn.

Så længe unge vælger uddannelse efter et stereotypt kønsrollemønster, vil det kønsopdelte arbejdsmarked leve i bedste velgående, mener LO-fagbevægelsen, der nu vil forsøge at tage livtag med de unges valg af uddannelse. LOs næstformand Lizette Risgaard fastslår, at hvis vi vil ha-

ve ligestilling på fremtidens arbejdsmarked, skal unge kvinder og mænd uddanne sig ind i "hinandens fag".

– Hvis kvinder fortsat uddanner sig så massivt inden for omsorgsfagene, får vi aldrig lukket løngabet. Det kønsopdelte arbejdsmarked er den største enkeltstående forklaring på forskellen mellem kvinders og mænds løn, og derfor er det vigtigt at få blødt op på mandefag og kvindefag, siger Lizette Risgaard.

– www.ugebreveta4.dk og lbb

Fyret for at ryge på arbejde

Det kan koste jobbet at overtræde et forbud mod at ryge på jobbet.

Det viser en sag fra sidste år, hvor en sygehjælper og en

social- og sundhedsassistent på Hvidovre Hospital blev afskediget, da de for tredje gang blev taget i at ryge inde på hospitalets grund.

De blev grebet på fersk gerning af den daværende hospitalsdirektør, da de sammen stod og røg på en af hospitalets parkeringspladser. I forvejen havde de begge to fået advarsler for to gange tidligere at have røget inden for hospitalets område.

Rygereglerne på stedet er klokkeklare: Hverken personale, patienter eller pårørende må ryge på hospitalets matrikel, og for personalet kan det få tjenstlige følger at overtræde forbuddet. Derfor blev de to fyret. Det skete med deres overenskomstsmæssige opsigelsesvarsel på et halvt år, og

der kom ikke nogen sag ud af det.

– Der var ikke noget at komme efter, og ingen af de to ønskede at forfølge sagen, siger fællestillidsrepræsentant Elsebeth Bjørnkjær til www.foa.dk. FOA har i de senere år haft to andre sager, hvor ansattes rygning på arbejdspladsen udløste en afskedigelse, men hvor den endelige fyringsårsag blev angivet som samarbejdsvanheligheder.

Der har også været en sag med to dagplejere i Odense, der blev bortvist, fordi deres mænd røg i andre rum i deres bolig end der, hvor børnene opholdt sig. Disse bortvisninger blev siden kendt uberettigede, og de to dagplejere blev tilkendt erstatning.

– www.foa.dk og lbb

Kommunerne sparer på de ældre

Der bliver mindre hjælp og færre medarbejdere til at tage sig af de ældre i 2010. Mere end hver fjerde kommune skal nemlig spare på ældreområdet til næste år. Det viser en ny undersøgelse fra FOA.

27 procent af kommunerne skal næste år finde besparelser på ældreområdet. I næsten fire ud af 10 af disse kommuner skal besparelserne blandt andet ske ved at reducere i antallet af medarbejdere i ældreplejen.

Halvdelen af stederne vil det ske ved naturlig afgang. Men en fjerdedel af de kommuner, der skal reducere i medarbejderskaren, melder om udsigt til afskedigelser.

– www.foa.dk og lbb

Skriv til infoa

Læserbreve eller debatindlæg er velkomne.

Indlæg kan sendes som e-mail: lbb@foa.dk eller som brev til infoa, FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg.

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i de indsendte tekster.

Rollemodeller & mandesnak

Ny analyse peger på, hvad der skal til for at tiltrække og fastholde mænd inden for social- og sundhedsfagene. Rollemodeller har stor betydning for, om mænd vælger området, og mandlige kollegaer er altafgørende for, om de bliver i faget

MÆND I SOSU-JOB

AF DORTHE KIRKGAARD NIELSEN

FOTO: FINN SVENSSON

Med kun 4,8 og 4,9 procent af stillingerne som henholdsvis hjælpere og social- og sundhedsassistenter besat af

Sådan tiltrækker man mænd

Noget af det, mænd fremhæver som tiltrækkende ved social- og sundhedsfaget, er:

- At det er et arbejde med mening/mennesker (alle)
- At det er et fag med mange muligheder (især unge mænd)
- At der er fast beskæftigelse (især modne mænd og mænd med anden etnisk baggrund end dansk)
- At det er mindre fysisk hårdt end typiske mande/håndværksfag (især modne mænd)
- Interviewmaterialet viser desuden, at mænd er tiltrukket af psykiatrien, hvorfor man kan overveje at formidle, at der er mange psykiatriske udfordringer også i hjemmeplejen

– Kilde: Lotte Bloksgaard, "SOSU-mænd og elektrikerkvinder – hvorfor ikke? En analyse af to kønsdominerede fag".

mænd, udgør det maskuline køn i den grad en minoritet inden for social- og sundhedsområdet. Men hvad kan skoler, kommuner, regioner – ja, hele samfundet egentlig gøre for at tiltrække og fastholde flere mænd i social- og sundhedsfaget? Det forsøger en ny analyse at give svar på.

Specialfunktionen for ligestilling har nemlig bedt sociolog Lotte Bloksgaard fra Aalborg Universitet om at lave en analyse af to kønsdominerede fag. Resultatet kan man studere i rapporten "SOSU-mænd og elektrikerkvinder – hvorfor ikke?".

Blandt hovedkonklusionerne kan man læse, at mænd i social- og sundhedsfagene generelt bliver positivt modtaget af deres kvindelige kollegaer. Til forskel fra i et mandefag som elektrikerfaget, hvor de få kvinder i høj grad skal bevise deres værd. Men i social- og sundhedsfaget er man glade for mænd, fordi de kan tilføre anderledes kompetencer, men også status og løn.

Men skal man have held med overheadet at komme dertil, hvor mænd faktisk vælger social- og sundhedsområdet, har blandt andet rollemodeller og inspiratorer afgørende betydning. For skal man have mod til at søge et fag, der i samfundet i den grad bliver opfattet som et kvindefag, skal man have nogen at spejle sig i.

En tidligere slagteriarbejder, Niels på 52 år, fortæller i rapporten:

"I forbindelse med lukningen var der sådan en workshop, som NNF

(Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet, red.) på slagteriet havde arrangeret. Der var blandt andet en smed, som var i gang med SOSU-uddannelsen, og han var vildt begejstret for det... Så jeg tænkte mere over det, og så meldte jeg mig til på skolen".

En stor del af mændene, der er med i undersøgelsen, er da også blevet inspireret til at søge ind i omsorgsarbejdet via venner, familie eller andre rollemodeller, der arbejder i sundhedssektoren i forvejen. Mennesker som har kunnet fortælle om fagets reelle indhold og afkræfte en lang række fordomme som den om, at social- og sundhedsfaget udelukkende handler om at "tørre røv" på gamle mennesker, og der som modtræk til den megen negative medieomtale af faget har kunnet fortælle om den store tilfredshed, som mange oplever i faget.

For netop at få indblik i faget peger mange af de interviewede også på vigtigheden af at få lov til at afprøve social- og sundhedsfagene i en kortere periode. Derfor lyder en af anbefalingerne fra Lotte Bloksgaard også på at tænke mænd i social- og sundhedsfag ind i allerede eksisterende brobygningsforløb, erhvervspraktik mv. for de unge og samtidig sørge for førskoleforløb eller kurser for ledige, hvor de mere modne mænd kan snuse til faget.

Skab mandenetwork

Når mændene så rent faktisk har valgt

Omsorg. Social- og sundhedsassistent Per Antosz fra Lioba Hjemmet på Frederiksberg sørger for, at Hans Gertsen har det godt.

ver mange drenge end ikke præsenteret for faget som en mulighed.

På social- og sundhedsuddannelserne peger mange af de interviewede på en manglende genkendelighed under uddannelsen. Mænd er stort set ikke afbildet eller adspurgte i undervisningsmaterialet.

SOSU-fag er mandefag

Hvis man vil lykkes med at tiltrække og fastholde flere mænd i social- og sundhedsfaget, er der ifølge Lotte Bloksgaard en række specifikke ting, man kan gøre. Ud over de allerede nævnte peger hun på, at samfundet i højere grad skal få fortalt, at social- og sundhedsfag også er for mænd. Der skal sættes ord og billeder på, hvad faget reelt indeholder, brugen af rollemodeller skal udvides, og der skal udbydes flere fuldtidsstillinger. Derudover skal praktikvejledere uddannes, så de er bedre til at have mandlige studerende, og man skal overveje tilrettelæggelsen af praktikforløb, da mange mænd får praksischock i deres første møde med den personlige pleje.

social- og sundhedsfagene som deres jobområde, betyder mandlige med-studerende eller mandlige kollegaer på arbejdspladsen rigtig meget.

Derfor opfordrer Lotte Bloksgaard til at følge nogle skolers eksempel med at samle de få mænd i visse klasser.

På samme måde på arbejdspladserne, og er der kun en enkelt mand på arbejdspladsen, skal der skabes mandenetværk på andre måder – for eksempel via fagforeningerne. For det at kunne drøfte faglige problemstillinger med ens eget køn betyder meget for mændene, og det samme gælder på det mere personlige plan.

For selvom mændene er meget velkomne hos deres kvindelige kollegaer, trækker de sig ofte ud af det sociale fællesskab på eget initiativ. De vil

have mandesnak i stedet for kvindesnak.

Andre barrierer

Bortset fra den samfundsgængse opfattelse af, at omsorgsarbejde er for kvinder, peger Lotte Bloksgaard på en række andre barrierer i forhold til mænd i social- og sundhedsfag. Det uopdaterede "tørre røv image" får mange mænd til at holde sig væk, det samme gør den lave løn, kategoriseringen som et lavstatus-arbejde, den negative medieomtale og de mange deltidstillinger. For mænd vil arbejde fuldtid.

Samtidig peger rapporten på, at vejledersystemet i blandt andet folkeskolen i høj grad kører på de samfundsmæssige normer om, at social- og sundhedsfag er kvindefag. Derfor bli-

Fakta

Lotte Bloksgaard er sociolog og ph.d.-stipendiat på Aalborg Universitet og forfatter til rapporten "SOSU-mænd og elektrikerkvinder – hvorfor ikke? – En analyse af to kønsdominerede fag". Analysen er primært baseret på interview med det utraditionelle køn inden for fagene. I SOSU-casen er der lavet i alt 21 interview.

Du kan læse hele analysen på:
http://vbn.aau.dk/fbspretrieve/18074064/Lotte_Bloksgaard_-_rapport

Tungediagnose og hønsekødssuppe

Kraniosakral terapi, thaimassage, Kräuterblut, hvedegrød med figer og hønsekødssuppe
– Gammel Kloster Plejehjem på ydre Østerbro i København afholdt sidste uge af oktober
sundhedsuge for alle medarbejdere under sloganet – Din sundhed – De gamles glæde

SUNDHEDSUGE

AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN

FOTO: FINN SVENSSON

– Hvad er det med de der kort? Nå er det sådan..., der er en lille bog.

En kvindelig ansat på plejehjemmet Gammel Kloster på ydre Østerbro i København løfter en miniatureudgave

af en bog med titlen "Healing with the Fairies" (Healing med feerne, *red.*). Bogen ligger i en æske med kort på fællesbordet i spisestuen, der ligger i kælderen med de enorme vinduer og håbets beroligende grønne farve på endevæggene.

Det er frokosttid, og det er sundhedsugens første dag på plejehjemmet – det er mandag den 26. oktober.

På det trukkede kort står der "Problem resolved" (Problemet løst, *red.*).

– Jeg tror, jeg vinder i Lotto... også på det romantiske plan... Hold da op, det er småt. Den her er også meget fin, jeg skal blot træde tilbage og tage det

Køkkenet. Forstander Hannah Hjorth lavede mad til personalet.

Sund mad. Frokostens bønner, tang, humus, bønnesalat, rucolasalat og appelsinbåde er parate til at blive serveret.

med den humoristiske sans, forklarer hun.

Latteren breder sig. Én overmandes af et grineflip. Rundt om spisebordet sidder en del af personalet og spiser lammeculotte med ingefær, kylling med basilikum, tang, bønner, humus, rødbede- og rucolasalat. Der er varm urtete på kanderne, og mellem stearinlysene står to fade med kvarte appelsinstykker med kanel på toppen. Frugtens kølighed er modstykket til den varme frokost helt som i den kinesiske tradition for yin og yang, hvor modsætninger udgør helheden.

Hvad er der?, spørger forstander Hannah Hjorth henvendt til kvinden, der er ved at få latteren galt i halsen og fortsætter:

– Nå, det er det kort... Du skal grine sådan her, siger Hannah og holder hånden for munden.

– Nej, det kan jeg altså ikke, kommer det i takt med latteren.

– Nej..., siger Hannah Hjorth.

På kortet står der, at man skal le indvendigt over Guds sans for humor.

Et sundt tilbud

Sundhedsugen er godt i gang på plejehjemmet. Det er sjette gang på syv år, at forstander Hannah Hjorth sammen med den øvrige ledelse står i spidsen for ugen, som er ment som en "kærlighedsgave" til personalet på Gammel

Service. Sundhedsugen havde fokus på det kinesiske yin og yang – så selvfølgelig var der også kinesisk service.

Akupunktur. Dette fik forstærket sin milt, og akupunktøren kunne godt mærke, at hun havde problemer med sine luftveje, derfor lukkede hun lidt varme ud af Dittes lunger.

ningen for Hannah Hjorths vedkommende allerede om søndagen. Hun kogte høns til den obligatoriske hønsekødssuppe, der er en af valgmulighederne, når der bydes på morgenmad mandag til torsdag. Men så var der også lige bøtterne, der skulle sættes i blød, og humusen der skulle laves, for blot at nævne nogle af gårdagens forberedelser.

Alt stod da også klar, da de første mødte frem til mandagens morgenmad klokken 6.30. Menuen; hvedegrød med figer, hønsekødssuppe, knækbrød, urtete og ikke mindst helseskuffen med urte-jern eliksiren Kräuterblut, Spektro-vitaminpiller, Livets olie, Tahin, honning, stikkelsbær og kanel stod klar med deres små sedler, hvorpå Hannah Hjorths skrift fortalte, hvad der var godt for hvad. Eksempelvis styrker Livets olie immunforsvaret, og kanel varmer nyrerne. Hun har styr på detaljerne, og sammen med viceforstander Ann-Louis har hun da også sørget for tungediagnoser, så man kan vælge de rigtige urter i løbet af ugen.

Kryds og tværs

Selv om sundhedsugen er meget arbejde, er forstander Hannah Hjorth ikke i tvivl om, at det er godt for plejehjemmet. For det giver sammenhold og skaber fællesskab på kryds og tværs af huset.

Ved fællesbordet i spisestuen snakkes der fortsat.

– Jeg sagde til beboerne; i næste uge må I klare jer selv, for nu skal personalet forkæles, siger afdelingsleder Gurli Hansen med lun stemme.

– Det er godt for dig i din alder, kommer det drillende fra Hannah Hjorth.

– Og det siger forstanderinden, bare fordi jeg har vist tunge, siger sygeplejerske Gitte Kosakewitsch og

Kloster. Alt er klart og parat, og kollegaerne giver en hjælpende hånd, så det hele kan løbe rundt, og de ældre på plejehjemmet får den omsorg, de skal have.

Ugers forberedelser og puslespillet med de ansattes ønsker er begyndt at kaste resultater af sig. Stemningen har en snert af meditationsmusikken, der lyder fra det lille anlæg ved plejehjemmets entre. Der er smil og forventninger i luften.

Nogle skal have akupunkturbehandling, zoneterapi og thaimassage hos den lille thailandske kvinde Kamolrat. Andre deltager i holdundervisningen for grænsesætning, introduceres til Qi Gong (kinesisk motion for krop og sjæl, red.) eller deltager i eftermiddagens træning med bold. Alt sammen mandags-aktiviteter.

Tirsdagens program øger tilbuddene til også at omfatte kraniosakral terapi, fodterapi, "Take a break" i haven og De fem tibetanere. Og torsdag tager menuen et realitetsspring og byder på undervisning i Vild med dans, hvilket dog kun meget få ved denne mandag morgen. Danseundervisningen er nemlig temafestens store overraskelse helt i overensstemmelse med traditionen på Gammel Kloster.

I køkkenet hele ugen

Sundhedsugen er forstander Hannah Hjorths forsøg på at vise personalet nye veje, at give dem mulighed for at lære, hvad de kan gøre for sig selv og forkæle personalet.

En forkælelse som Hannah Hjorth praktiserer ved at lave mad til dem hele ugen. Ja, faktisk startede madlav-

Undervisning i Grænsesætning. Delta-
gerne skulle bevæge sig rundt imellem hinan-
den med strakte arme og føle, hvordan det
var at bevæge sig i arms afstand til hinanden.

efterligner en, der er godt træt af che-
fen.

Det er tid til Qi Gong i lokalet stø-
dende op til spisestuen. Frokosten er
ved at være forbi, og de sidstankom-
mende stiller deres tallerkener, glas og
bestik på rullebordet. Nu gælder det
enten om at gå tilbage til de ældre på
afdelingerne eller til en af dagens akti-
viteter.

– Det hvide lys i kroppen, der vand-
rer, fylder bughulen og tarmene, gli-
der ud i højre lår, knæ, underben. Og
det hvide lys glider ud i højre fod og i
højre fods tæer... og som I sidder nu, er
I helt oplyst indefra af efterårets hvide
lys, kommer det fra Qi Gong-instruk-
tøren, der har taget hul på undervis-
ningen.

– Kommer der nogle tanker, så lader
I dem passere. I lader dem flyve gen-
nem hovedet. I holder fast ved det hvi-
de lys.

Zoneterapi. Vivian fik 45 minutter på
zoneterapeutens briks.

Undskyld – men hvordan?

Hvordan forholder man sig til en patient, der er blevet skadet af behandlingen?

Det kan man få råd og hjælp til i et særligt digitalt lærings-sæt udarbejdet af Dansk Selskab for Patientsikkerhed og TrygFonden.

Læringssættet "Når skaden er sket" består primært af en række film, som især henvender sig til ansatte, der skal tale med skadede patienter og sige undskyld til dem.

Der er også en skriftlig del, der handler om, hvorfor og hvordan ledelser kan gøre det nemmere for personalet at håndtere den slags situationer.

I den digitale del bliver man blandt andet præsenteret for

konkrete tilfælde fra det virkelige liv, hvor en patient er blevet forkert behandlet.

Disse tilfælde danner grundlag for en filmet samtale, som den kunne være forløbet mellem en ansat og patienten. Samtalen udføres af skuespillere.

Man møder også forskellige sundhedspersoner, der har erfaring i at sige undskyld til skadede patienter, og man kan høre pårørende fortælle, hvad det betyder at få talt ud med personalet efter en alvorlig fejl.

Læringssættet – Når skaden er sket – kan findes på www.sikker-patient.dk

– llbb

Gennembrud for velfærdsledelse

FOA er særdeles tilfreds med, at der nu skal etableres et nationalt videntcenter for velfærdsledelse, som skal styrke og udvikle offentlig ledelse.

Det nye finanslovsforlig afsætter nemlig 20 millioner kroner over fire år til at arbejde med velfærdsledelse. FOA har længe argumenteret for, at samfundet bør medvirke til at udforske, udarbejde og under-vise i en særlig velfærdsledelse, der tager udgangspunkt

i medarbejdere, der arbejder ansigt til ansigt med borgere.

– Jeg er meget glad for, at vi nu får slået hul på mantraet om, at den offentlige sektor blot skal lære at gøre som det private erhvervsliv uden skelen til, at velfærd ikke er og ikke skal være noget, der fremstilles på samleband, siger forbundsformand Dennis Kristensen fra FOA.

– www.foa.dk og llbb

Pas på miljøet

Tøjvask er en af hjemmets helt store energislugere. Det kræver meget strøm at varme vandet til tøjvasken op, og jo højere temperaturer, du vasker tøjet ved, jo mere CO₂ koster det. Men vi kan sagtens vaske tøjet ved eksempelvis 20 grader og stadig få det helt rent, vurderer Informationscenter for Miljø og Sundhed.

Ifølge Forschungsinstitut Hohenstein – et uafhængigt testlaboratorium i Tyskland – er det nemlig dokumenteret, at 99,7 procent af alle bakterier i

tøjet bliver slået ihjel uanset vasketemperaturen. Man skal blot huske at bruge vaskepulver, der er beregnet til de lave temperaturer.

Teknologisk Institut anbefaler dog stadig, at man vasker for eksempel karklude og andre meget beskidte tekstiler ved høje temperaturer.

– Citat fra bogen "Turen går til de varme lande", der er skrevet af Lars Dahlager og Michael Rot-henborg.

Generalforsamlingsnyt

Du kan først læse om den ordinære generalforsamling, der blev afholdt torsdag den 24. november, i næste nummer af infoa. Det skyldes, at det nummer af infoa som du sidder med i hænderne, blev trykt før generalforsamlingen blev afholdt.

Næste nummer – infoa nr. 1 2010 – udkommer mandag den 4. januar 2010.

FOA til borgmestre: Tidsregistrering er ikke lovpligtig

En række borgmestre har i forbindelse med FOAs annoncer "Fang en tidsrøver" udtalt, at de i deres kommuner blot foretager den registrering, som lovgivningen kræver. Men det er ikke korrekt.

Mere end halvdelen af alle kommuner registrerer for eksempel, hvornår medarbejderne kommer, og hvornår de går fra de ældre medborgere. Men ifølge lovgivningen er det slet ikke nødvendigt med daglige registreringer. Medarbejderne kan nemlig nøjes med at lave stikprøver en gang om året, når blot den foretages i 14 dage og indeholder mindst 800 observationer.

FOAs medlemmer i ældreplejen bruger i 2009 i gennemsnit 39 minutter til registrering og dokumentation. Det er 12 minutter mere end for to år siden. Og mange medarbejdere opfatter den øgede registrering som mistillid.

– Vi tror, det er vigtigt, at vi viser medarbejderne tillid. Anvisninger, regler, dokumentation og kontrol kan hver for sig være fornuftige, men når de ses i sin helhed virker de stærkt indskrænkende, skriver FOAs formand, Dennis Kristensen, i et brev til borgmestrene.

– www.foa.dk og llbb

Din smøg viser, hvem du er

Er du social- og sundhedsassistent, og har du hang til nikotin indrullet i papir?

Så er det meget sandsynligt, at dit foretrukne cigaretmærke er Corner. I hvert fald hvis man skal tro ekspert i kommunikation Henrik Byager kendt fra TV.

Det mærke, rygere forbruger, passer ifølge ham til vores identitet og vores job. Derfor kan man udpege, hvilke cigaretmærker der hører sammen med forskellige faggrupper, skriver www.avisen.dk.

For social- og sundhedsassistenter skulle det altså ifølge eksperten være Corner eller "hvilket som helst af de nye billigmærker fra enten Aldi eller Lidl, der smager ligeså godt og er meget billigere. En ciga-

ret er en cigaret, og man skal også kunne byde sin kollega eller selv bumme én en dag, uden at det gør for ondt. Hvorfor betale mere?", lyder kommunikationsekspertens begrundelse til www.avisen.dk.

Rengøringsassistenternes favoritrøgpind er Grøn Look 100 med denne argumentation:

– En cigaret med en dejlig kølig smag, der ikke lugter så grimt. Den ekstra længde giver mere for pengene og passer godt til en kaffepause. Og kan skoddes halvvejs og gentændes på de særligt travle dage, lyder signalementet.

Sidste FOA-faggruppe, der er med i denne gang "Kender du typen" om forbrugere af

smalle røgvarer, er pædagogerne. De skulle angiveligt være mest glade for Hvid Kings.

– Skal man endelig ryge, så skal det sgu smage af noget. Med største forsigtighed for forældrene er blevet helt "hysteriske" med den slags og talt forbud nærmest alle vegne. Kings lugter lidt af byggelegeplads, snobrød og Lange-lands Festival – årets højdepunkt med børn, papunger og nye og gamle ægtefæller i en stor fest, lyder konklusionen fra Henrik Byager.

– www.foa.dk og llbb

Jeg har altid elsket mit arbejde

Månedens Kollega – hjemmehjælper Susanne Pedersen har til foråret arbejdet i hjemmeplejen på Amager i København i 30 år. Lutter gode år set med hendes øjne

Faglig sekretær Nanny Bisp
 fra fagforeningen overrakte
 blomster og gavekort til hjemme-
 hjælper Susanne Pedersen.

MÅNEDENS KOLLEGA

AF LISE LOTTE BLICHER BENDTSEN
 FOTO: SONJA ISKOV

– Jeg spurgte hende om alverdens ting. Jeg spurgte og spurgte og fik altid svar, lød en af forklaringerne fra social- og sundhedshjælper Anette Tvarnø-Nielsen til infoa, da hun fortalte, hvorfor det skulle være hendes kollega – hjemmehjælper Susanne Pedersen – der skulle æres med titlen Månedens Kollega.

Anette Tvarnø-Nielsen startede nemlig for 21 år siden som Susanne Pedersens føl i hjemmeplejen på Amager, som det dengang hed, når man var i

praktik som elev. Lige siden har de to været kollegaer til Anettes store tilfredshed, for Susanne er en humørbombe og god til at få både borgere og kollegaer i godt humør.

Det med humøret er så sandt som sagt, for da infoa kort efter blomster- og gavekort-overrækkelsen taler med Susanne Pedersen i telefon, bobler latteren nærmest ud af telefonrøret. Det luner.

Hun fortæller, at hun altid har været glad, når hun tog på arbejde, og når hun senere tog hjem. At hun sætter pris på at møde de ældre borgere med hver deres personlighed. Ikke fordi alt er sjov og ballade, men fordi hun sætter pris på at være sammen

med de ældre, holde deres hånd og stryge dem over kinden.

Hun sætter pris på at hjælpe og tale med de ældre. Om fugle fra deres tid i kolonihaven og om livet generelt. At være med lige til det sidste, når personen er ved at gå bort. Roen, samarbejdet med familien og samtalen om døden, hvis den ældre altså har behov for det, understreger Susanne, der for nyligt er blevet demens ressourceperson.

Susanne Pedersen har, siden hun var ganske ung, arbejdet i hjemmeplejen på Amager. Både som "udrykker", hvor hun blev ringet op hjemmefra og skulle erstatte en kollegas plads, hvis der var sygdom, fe-

rie eller andet, og som hjemmehjælper med faste borgere. I de første 28 år i Anders Henriksens Gade. Og nu som én ud af omkring 27 gode og dejlige kollegaer med bopæl i Sundparken 17, i et meget trangt lokale.

Trangt. Men heldigvis tilbringer Susanne og kollegaerne ikke lang tid der i løbet af dagen.

– Hvor der er hjerterum, er der husrum, lyder den optimistiske kommentar fra Susanne Pedersen, der ikke er bleg for at sige:

– Jeg har altid elsket mit arbejde.

Tillykke Susanne Pedersen!